

Fasta Fornlemningar
i
Esse socken

förtecknade

af
A. O. Heikel och U. T. Fixelius.

under juni månader
1900 och 1901.

(Obs. Socknens ~~norra del medhans rika~~)

Obs! Se anmärkning på föregående sida.

*) Eriäänä Linjärven jaarella (?) olisi kymmentuntia
koukkioita; kts. O. Kaivonkirjeen. S.M. 1878
Varif. v: lta 1878. s. 123.

Ahtävä,

Kesäkuussa 1900 luoteltuja „jättigrafvar“ l. „stenkyrkor“ Ahtävässä.

N° 1. Roukkio „jättigraf“ 12 x 11 x 1,5 metr., n. k. Linjärbackassa lähellä Linjärveä, Anders Eriksson Borgmästasien N° 4 vanhemman maata Över Euen kylässä. Kuoppa keskellä. Oppaana talonpoika Alfred Borgmästas N° 4.

N° 2. D^o 7 x 8,5 x 1 metr. Korholmin mässä, Anders Eklund Terfökin maalla Över Euen kylässä. Kuoppa keskellä. Sanottiin Hugo Sandelinin siinä kaivelleen, niin kuin muissakin Linjärven seuduilla olevissa roukioissa.

N° 3. D^o 9 x 8,5 x 1 m. Edellisen vieressä, kuoppa keskellä. Tässä roukiossa sanottiin löydetyä pronssi sormuksen. 'Nycke' som sprang o nappa för att få si hvad som af älder sku' vara; kaivettiin kirkkoherra Sandelinin kehoituksesta ja hänelle Helsingistä tulleen käskyn mukaan, väittelä ukko Anders Mattson Rådman.

N° 4. D^o 8,5 x 7,8 x 0,9 metr., kuoppa keskellä. Spennbackassa; Anders Eriksson Borgmästas nuoremman metsässä.

N° 5. D^o 15,5 x 13,5 x 2 metr., suuri kuoppa. Spennbackassa, Johan Jonasson Rådmanin N° 5 maata.

N° 6. D^o 7,5 x 8 x 1,1 metr. kuopalla. Brennbackassa, Anders Eriksson Borgmästas vanhemman maata.

N° 7. D^o hovääniharjanteen kukkulalla, 30 x 20 x 1,5 metr., yhdellä isommalla ja useilla pienemmillä kuopilla. Ei liene muinaisjäännöstä, mutta kansa pitää mainittuja kuoppia jättiläishautoina (jättigrafvar). Kehä 20 yltä itään päin edellisestä.

N° 8. „Roukkio“, 10 x 10 x 1,3 metr. Puoli osa kiviä on 6 vuot-
ta sitten poissvedetty maantien rakennusta var-
ten. Paitsi sitä on sora otettu roukiossa, josta
on heitetty kiviä hajalle ylt' ympäri. Kehältä-
paisesti pantuja reunakiviä näkree. Brenn-

lakassa, Anders Mattson Rådmanin № 5
metsää, kivenheiton päässä maantieltä 3:n
ja 4: kilometrin pataan väliltä mennessä Fos-
sborckilta Lappforsin kylään.

№ 9. "Roukkio" $8 \times 7,5 \times 0,9$ metr., sammaltunut syvennys
keskellä. Erik Eriksson Humlan maata n. k. Mes-
singbakassa, kivenheiton matkan päässä maan-
tieltä.

№ 10. D^o, $7,2 \times 7,5 \times 0,6$ m. pieni kuoppa keskellä. Messings-
kärrklubbenissä / s. o. eräällä maalla Messingskärr-
sevan varrella, Johan Karlsson Humlan maata).

№ 11. Kuoppa, metrin syvä ja maanpinnalla yli 2
metrin laaja n. k. "stenkyrka", Nyttbakassa, Hans
Hansson Humlan maata. Pienempi kuoppa muu-
tamia kymmeniä metriä etelään samalla "harjulla."

№ 12. Kuoppa, $4 \times 2,9$ metr. laaja ja $0,8$ metr. syvä samalla
harjulla. Johan Karlsson Humlan № 10 maata
(toisena oppaana; ensimmäisenä oli edellän mu-
kana № 9 mainittu).

2 "kivikirkkoa" (rauniota), pientä, sanottiin
olevan Bärgholmenissa l. klubassa Gasmossan-
sevassa, noin 3 kil. Humlan talasta kaakkoon.

№ 13. "Roukkio" $10 \times 8,5 \times 1$ metr., sammaltunut kuoppa
keskellä; Gäsbakassa, Erik Eriksson Humlan maa-
ta. Hänenrinteessä roukkion alapuolella on pa-
ri kuoppaa l. hautoja. Maantien läheisyydessä
6 ja 7:n kilometrin tölpan välissä.

№ 14) D^o, $5,5 \times 5,5 \times 0,8$ metr.

№ 15) D^o, $5,8 \times 5,5 \times 0,6$ toistensa vieressä; kuoppia keskellä.
Messingsbakassa Hans Hansson Humlan maata,
lähellä 6:n kilometrin tölppää.
~~3 ja 4 kilometrin välissä Fossborckista.~~ 4

№ 17. Roukkio, $12 \times 12 \times 1,4$ metr., iso kuoppa keskellä. An-
ders Mattson Rådmanin maata, samassa Härr-

4 № 16. Kuoppa, jättegrop "l. stenkyrka", $2 \times 1,5 \times 1$ m Häramösbakassa,
Johan Jordansson Rådmanin maata, 3 ja 4 kilom. välistä Fossborckista.

mossbakassa kuin edellinen, josta noin pöy-
syn ampunnan päässä kauemmaksi metsään siirän.

N° 18. Muinaislinna kakinkertaisella kehävallilla.

Näiden ulkopuolella on ainakin 4 paikassa ki-
vikasuja "stenkyrkor". Vallina on ainakin kym-
menkunta kuoppaa. Kumpaisessakin vallike-
hässä on kaksi porttia, kaikki samassa lin-
jassa idässä ja lännessä. Linnan avaruus
on läpimitaten porttien ulkoreunojen välissä
48 metriä ja leveys 36 metr. Paikan nimi on
Svedjebakka ja sijaitsee hats Matsson Hallin
ja Anders Johansson Hallin metsämaassa.

N° 19. Kuoppa, 2,3 x 1,5 metr. laaja, tämän linnan ulkopuolella.

N° 20. Roukkio, 4 x 4,2 metr., edellisen vieressä, kuoppa kes-
keltä. Linnan länni-t. luoteisella puolella.

N° 21. D^o, 6,5 x 6 x 0,6 metr., korkein kaikista roukkiosta,
läntisen portin ulkopuolella.

N° 22. D^o, 5 x 4,5 metr. kahdella kuopalla, linnan kaak-
koisella puolella ja vähän edempänä siitä kuin
muut roukkiot.

N° 23. Isompia ja pienempiä kuoppia eräässä vierin
kiviharjussa, nimeltä "Löbacka". hats Eriksson
Nygårdin maata; Lappforsin kylän seuduilla,
niinkuin si: sa 18 keirottu muinaislinna.

Oppaana N° 18-23 Anders Andersson Hall,
talonisäntä Lappforsin kylässä.

N° 24. Kuoppa, 2,5 x 2,2 x 0,7 metr., Karl Andersson Hallin
maata Lappforsista noin 2 kil. pohjoiseen.

N° 25. Rivimuri, noin 2 metr. pitkä, 2 metr. leveä
ja 0,5 metr. korkea. Sen itäisessä päässä näkyy
ollen nykyään hajotettu roukkio, noin 7 x 5,5 metr.
laaja. Läntisessä päässä on itäisenkin porttiautko.
Kortiskär-klubbassa Anders Borgmästarin kirkonkylästä maata.

4
N° 26. Roukko, heitetty hajalle kehaan, 7 x 7 metri, erään
sä Alkärin klubbassa (saarella).

Yleä kolme roukkiota piti olla tähel-
lä olevilla nevanhaarilla, mutta opas Lan-
der Karlsson Hall, talonpoika Lappforsin kylästä,
ei osannut viedä niihin.

See O. Heikel.

Ahtävi

Kesäkuussa s. 1900 luettuja kiinteitä omistamispaikkoja.

- I. Öfveresem bylässa Johan Serikupf. Back'in maalla Remosbackassa, laajuus 7 x 8,3 mtr.; siitä on luultettua kiviä käytettäväksi erään tien korjaamiseen. N° 1-IV. opasti taloll. Johan Serikupf. Back.
- II. Samalla paikalla, laajuus 5,8 x 5,8 mtr.
- III. Anders Juhanaup. Nybackan maalla Stovuslandissa, laajuus 6,6 x 6,7 mtr. etelärytjään iso kiinteä kivi.
- IV. Öfveresem bylässa Lomastlandissa, laajuus 5 x 5,5 mtr.
- V. Anders Matinp. Flinkin maalla Fimposbackassa, laajuus 6,3 x 6,3 mtr. N^o V-XXIV. opasti Anders Juhanaup. Flink.
- VI. Samalla paikalla, muutama syli edellisestä länteen, laajuus 5,7 x 6,5 mtr.
- VII. Muutama syli edellisestä etelään, laajuus 6 x 5 mtr.
- VIII. Flinkin numerolla Matträskbackassa, laaj. 4,8 x 4,8 mtr.
- IX. Muutama syli itään edellisestä, laajuus 5,3 x 4,5 mtr.; etelärytjään iso kiinteä kivi.
- X. Muutama syli edellisestä lounaiseen, laajuus 6 x 6 mtr.
- XI. " " " eteläluokkaan, " 5,2 x 5,5.
- XII. " " N° 8^a XI itään, " 4,5 x 4,6.
- XIII. Pari kivenheittoa edellisestä etelään, " 3,8 x 3,5.
- XIV. Muutama syli " itään, " 7 x 6,6.
- XV. Pari kivenheittoa " etelään, " 4,4 x 5.
- XVI. Muutama syli " luokkaan, " 5,2 x 5,6.
länsi-rytjään iso, kiinteä kivi.
- XVII. Brändbackan numerolla Björbackabarsa, laajuus 3,1 x 3,8 mtr.
- XVIII. Muutama syli edellisestä lounaan, laajuus 5,3 x 5,1 mtr.

- XIX Muutama syli edellisestä länteen, laajuus $4,4 \times 4,9$ mtr.
- XX Kivenheitto edellisestä länteen, " $6 \times 6,6$ "
- XXI Muutama syli " lounaan, " $3,3 \times 3,5$ "
- XXII Wäsnän numerolla Brökulandissa, laajuus $11,3 \times 11,9 \times 1,5$ mtr.
- XXIII Muutama syli edellisestä länteen, laajuus: loun.-koill. $12,4$ mtr., lew. $7,1$ mtr., korke. 11 mtr.
- XXIV Muutama syli edellisestä länteen, " $5,7 \times 5,7$ mtr.
- XXV Anders Juhananp. Wäsnän maalla Kraka backassa oli suojaisella maalla maan pinnasta tuskin ylenevä kivitys, josta kerrottiin tavatun paasista laadittu ja paasilla peitetty arkku, laajuus $4,2 \times 4,2$ mtr. N° XXV - XXI opasti Anders Juhananp. Wäsna.
- XXVI Samalla paikalla, mutia kalliolla, laajuus $10,3 \times 10,5 \times 1,15$ mtr. rouhkiosta kerrottiin tavatun paasista tehty arkku ja sinerävästä kivistä tehty nuolen kärki ja veitti.
- XXVII Samalla paikalla oli liiki suota maan pinnasta tuskin ylenevä kivitys, josta sanottiin tavatun kiviartekin ja lästä hiiltä ja poltettua hunta, laajuus $7,2$ mtr.
- XXVIII Henrik Henriksp. Wäsnän maalla Lödi backassa, laajuus $3,4 \times 3,4$ mtr.
- XXIX Samalla paikalla, laajuus $2,7 \times 2,9$ mtr.
- XXX Alfred Henriksp. Lopsarénin maalla Storöjössä, laajuus $6 \times 6,3$ mtr.
- XXXI Muutama syli edellisestä kaakkoon, laajuus $14 \times 14,15$ mtr.
- XXXII - XXXIII Muutama kivenheitto edellisestä etelään, pituus luot.-kaakk. 45 mtr., lew. 11 m. Merkittsin nämä luonnonomaisista näyttäivät rouhkiot, koska kerrottiin eteläsuunnasta kolme vuotta sitten löydetyn pari kiviveistä. Veikit ovat joutuneet kaakolaan.
- XXXIV Etelään edellisestä, laajuus $5,6 \times 5,6$ mtr.
- XXXV Edellisestä muutama syli kaakkoon, laajuus $5,6 \times 5,3$ mtr.
- XXXVI " " " " $7 \times 7 \times 1,2$ "
- XXXVII " " " " $4,8 \times 5,8$ "

XXXVIII edellisen ovesta, laaj. 6 x 6 mtr.

XL " " "

XL Punnelholmin numerolla Heimbachassa laajuus 8,6 x 8,6 mtr. Tähti ja seuraavalle aposti Simon flummetholm.

XL I Samalla numerolla Perklasen maalla; laajuus 5,1 x 5,4 mtr.

XL II Samalla paikalla, muutama pyli edellisestä kaakkois, laajuus 6 x 5,5 mtr.

XL III edellisen ovesta, laajuus 5,9 x 5,9 mtr.

XL IV " " " 6,2 x 6,2 "

XL V Gerik Gerikinp. Mårdin maalla Taubachassa, laajuus 5,5 x 5,5 mtr.

H. T. Seinius.

Fasta föntänningar i Ers församling,
 förtecknade sommaren 1901. af
 N. F. Sirelius.
 (Ny serie, betecknat med Δ).

- Δ I. På Träskbacka i Öfveresse (Öfverfors N° 1, J^o
 han Mattsons skifte). storl. 4,5 x 6,5 mtr.
- Δ II. På Breikulla i Öfveresse (Leander Smeds skifte);
 storl. 3,2 x 3,2 mtr.
- Δ III. På Tallbacka i Öfver Lappfors (Nybackas skifte);
 storl. 7,2 x 6 mtr.
- Δ IV. På samma backa; storl. 4,8 x 5,2 mtr.
- Δ V. " " " " 4,5 x 4,5 "
- Δ VI. " " " " 3 x 3 "
- Δ VII. " " " " 3,8 x 3,8 "
- Δ VIII. På Cronabjerg i Öfveresse (Vilhelm Johansson
 Finnholms skifte); storl. 18 mtr (nordost-sydvest) x 2,5 mtr.
- Δ IX. På Fossholm i Öfveresse (Jakob Mattson Finn-
 holms skifte); storl. 4 x 4 mtr.
- Δ X. På samma ställe; storl. 5,5 x 5,5 mtr.
- Δ XI. På Heimbacka i Öfveresse (Simon Hummelholms
 skifte); storl. 5 x 9 mtr.
- Δ XII. På Bäckbacka i Öfveresse (Aril Eriksson
 Månds skifte); storl. 5 x 9 mtr.
- Δ XIII. På Storsvedebacka i Öfveresse (Johan Johansson
 Björkträsk skifte); storl. 5 x 5 mtr.
- Δ XIV. På samma backa; storl. 5 x 5 mtr.
- Δ XV. " " " " 5 x 5 "
- Δ XVI. " " " " 3,5 x 3,5 "
- Δ XVII. " " " " 5,5 x 5,5 "
- Δ XVIII. " " " " 2,5 x 2,5 "

- Δ XIX. På samma bäcka; storl. 3,5 x 3,5 mtr.
 Δ XX. " " " " 5,5 x 5,5 " "
 Δ XXI. På Gräftlandsbäcka i Överesse (Mårtens skifte);
 storl. 3 x 3 mtr.
 Δ XXII. På Stormossbäcka i Överesse (Baekfolks skifte);
 storl. 6 x 6 mtr.
 Δ XXIII. På samma bäcka; storl. 3,5 x 3,5 mtr.
 Δ XXIV. " " " " 5 x 5 " "
 Δ XXV. På Lomossbäcka i Överesse (Jakob Jakobson
 Bonds skifte); storl. 5 x 5 mtr.
 Δ XXVI. På samma bäcker i Petrus Johansson Mårds skifte;
 storl. 5 x 5 mtr.
 Δ XXVII. På samma bäcker i Jakob Jakobson Bonds skifte;
 storl. 4 x 4 mtr.
 Δ XXVIII. På Husnasa i Överesse (Johan Simonsson
 Mårds skifte); storl. 3,5 x 3,5 mtr.
 Δ XXIX. På Roslibäcka i Överesse (Johan Johansson
 Sparfs skifte).
 Δ XXX. På Heimabäcka i Överesse (Södermäns skifte) &
 ett litet stycke västerut från Dunderstorp; storl. 5 x 5 mtr.

Helmingfors 17 Augusti 1901.

A. T. Sielins.

I Espe jorkeu befintliga "lappgraven" eller
stenrösen, förtecknade samman 1901 af Axel
O. Heikel (ny serie, betecknat med C).

- C I. På Jäknebacken och Måns hemmans mark. Bar
kilometer i S. från Stubbs h^u. Storlek 7,8 x 6,5
met.; höjd 0,8 m., med djup grop.
- C II. Svavid föregående. St. 9 x 8,5 x 1 met. Djupa "nappad",
likafom föregående och i likhet med detta delvis
utbredt utom sina egentliga gränser.
- C III. Nära intill de två föregående i N. St. 7 x 7 x 0,6 m.
Djup grop i mitten, hvarest synes en större
jordspart sten.
- (Vägvärdare till rösena C I - C XVIII var gård-
gipvaren Anders Bonsteman).
- C IV. Vid Botbackens mark, men på dess andra sida, då man
går från Stubbs hemman. 8,5 x 10 x 0,8 m. Stor grop
i mitten, hvarest en vilande björk.
- C V. Nära föregående; något "nappad" d. är utbredt.
8,5 x 9 x 0,8. - I en närbelägen mark var
för 60 år sedan en liten sjö, som nu för-
bytts till lunda.
- C VI. På Johan Eskesfru Foss' mark, ungef. 1
kil. från gården i N., i samma stensiga skogs-
bakke som följande rösen C VII - C XV.
- C VII. 7 x 7,5 x 0,6 met. Ugräfdt.
- C VIII. 5 x 4,5 m. H. o. h. uppkastadt, med några blottade midt-
stenar.
- C IX. 5,5 x 6,5 m. Uppkastadt så att det bildar en stening.
- C X. 6,5 x 6 m. Nästan fast i föreg. Uppkastadt, med flera midt-
stenar.
- C XI. 4,5 x 4,5 m. Uppkastadt.
- C XII. 8 x 7 m. Lågt, uppkastadt, med några större stenar.
Nästan fast i föregående. På högsta delen af bakken.
obs. Alla Foss-rösen ligga på en
bakke med källan strax under i N. och
W. Fossen är inte nära.
- C XIII. 7 x 7,5 m. Uppkastadt, med större stenar vid omkretsen.
- C XIV. 5 x 6 m. Obetydligt. Svavid föreg. nedåt bakken åt en rida
till. Med några större stenar på kanten.
- C XV. 4,5 x 4,5. Obetydligt. Nära intill C VII i S.

Om fynd i Foss-rösen, se Sandell, s. 68, 7-9.

- CXVI. 5 x 5 m. på gästgifveran Anders Borkmans Ruad-
barkas hus mark i Ramanabla skogen invid rö-
set emellan Sogda hemmans och Erik Ruadheakes
förra ägor (nu köpta af föreg.). Löst röse, starkt
massbelupet.
- CXVII. 6 x 7 m. på Lillmassbarken 1/4 mil söderut från
Påvels.
- CXVIII. 7 x 6 m. invid föregående. Brant bark nedanför Lå
massan, f. d. djön. Härifrån brände besvärslor N:o
3975: 44.
- CXIX. 6,5 x 6,5 m. på Rackurbarken af Måns hemmans
mark N:o 1. En smal ås vid Rackurbäck.
- CXX. 4,5 x 5,5 met. invid föreg. Bägge med tjupa gropar,
grundligt "nappade".
- CXXI. - 6 x 5,5 m. betydligt med mindre grop i mitten,
hvarvet i större stensar.
- CXXII. Invid föregående (gårdsgård emellan). Medels
kringsträtt och massbelupet, hvarför inga
mått.
- CXXIII. Ubbrevi och ~~toorkade~~ betäkt med toorkade
rutkor. Stått. & rösen bredvid hvarandra.
(Till rösen CXIX-CXXIII vägväisare bon-
den Gustaf Måns).
- CXXIV. 7,5 x 7 met. i Furulandet, 1/8 mil i öder från
Raj. med stora gropar.
- CXXV. Storlek som föreg. och bredvid detta ämnas; äfven
med gropar.
- CXXVI. (= Sandelius 16). Vid f. d. Ullersvattens toop på Borg-
mästarens eller Rätmans hus mark (i Kyrkby).
Ligger en kilometer från landsvägen. Från
röset har en stor sten blifvit upprettad och
kilat samt föd till nya begravningsplatans
mur. (Vägnisse bonden Jakob Finholm).
Dimensionerna obestämbara.)
- CXXVII. Hans Högkull gästgifveri borde finnas en röse
enligt H. Sandelius berättelse i Tff. Tidkr. XIV.
N:o 18, men hittades icke af mig. På Gyl-
permassbarken omkr. 2 mil. från Högkull
visades en annan röse, som icke tock vara
någon förnlämning.
- CXXVIII. 3 x 3 met. på norra sidan om landsvägen

pån lapprens till Evijärvi emellan 3 och 4 mil.
på Pedersöre öfbo. hus ^{skotts.} mark; tydlig språn lands-
vägen. Läget en ås emellan två mossor. (Väg-
visare gästgiver Jakob Flögkull).

"Jätgraf" faldas finnas på Stenharju emel-
lan Levasjö-torp och juurikkas-torp å Peders-
öre mark nära Evijärvi-gränsen. Besökte
stället. I "jätgrafen" hade gräfts flere gropar,
men syntes den mig vara en oullstenssamling.

Lämningar af järtyg eller något annat stö-
re föremål af järn tycks funnits i äfversåsa (på
Stubbis ja Rajs hemmans marker) nära en mossholme.
Denne åsa synes kunna stå i förbindelse med
kapet. - ~~Den~~ ^{Den} sträcker sig in i Puumo. Nodjärvi skall
vara lämning af den del af ~~denne~~ åsahöjden
kallats Nodi.

Lutetus

niistä hautausmaista, jotka allekirjoittanut kesästä
v. 1901 löysi Ihtävän kunnassa.

- Δ I. Ytter- Essén kylässä, Öfverforsin l.:n maalla,
Juhana Mattsonin parstalla, Träskbacka nimisellä
mäellä. Koko: 7 mtr. pohj.-etel., 7 mtr. länn.-it. Kes-
keä pengotettu.
- Δ II. Samassa kylässä, Leander Smeds'in maalla, prei-
kulla nimisellä mäellä. Koko: 3,2 x 3,3 mtr. Keskeä
kaivettu.
- Δ III. Öfver- Lappforsin kylässä, Nybackan maalla,
Tällbacka nimisellä mäellä. Koko: 7,2 x 6 mtr. Sam-
mattunut, keskeä pengotettu.
- Δ IV. Samalla mäellä, edellisestä muutamaa sylvä kaak.
koon. Koko: 4,8 x 5,2 mtr. Miltei kokonaton.
- Δ V. Samalla mäellä, vähän alumpana edellisestä. Koko:
4,5 x 4,5 mtr. Keskeä kaivettu.
- Δ VI. Samalla mäellä, N:o:sta IV vähän ^{matkna} kaakkoon.
Koko: 3 x 3 mtr.; sammattunut, keskeä vähän pengot-
tu.
- Δ VII. Samalla mäellä, edellisestä muutama sylvä lounaan.
Koko: 3,8 x 3,8 mtr. Vähän pengotettu.
- Δ VIII. Öfver- Essén kylässä, Wilhelm Juhanaus. Finnholmin
maalla, Ormabjörng nimisellä kalliolla. Koko: 18 mtr.
koillis.-loun., 2,5 mtr. kaak.-lout., matala. Ollut ehkä
useita miinan, mutta pengotuksessa salauet yhteen.
- Δ IX. Samassa kylässä, Jaakko Mattin. Finnholmin maal-
la, Joosholm nimisellä mäellä. Koko: noin 4,5 x 4,5
mtr., matala. Pengotettu.
- Δ X. Samalla mäellä, lähi edellisestä. Koko: 5,5 x 5,5 mtr.,
matala. Pengotettu.

Y Eräolukokoi niistä numeroista, jotka kesästä v. 1900
annoin löysi kunnassa luettelomittain hautausmaalle, niistä
on kesästä v. 1901 kunkin numeron iteen kolmidekatonin. V. 1900 al-
kamaani numerosarjaa on voimut jatkaa, koska matkalla muus-
limpanon matkatalavarosteen mukana varostettiin.

- Δ XI. Samassa kylässä, Simo Hummelholmin maalla.
 Hembaken nimisellä mäellä. Koko: $5 \times 9,5$ mtr., ma-
 tala. Pengottu.
- Δ XII. Ytter-Essen kylässä, Gerik Erikinp. Hördin
 maalla, Bäcksbaken nimisellä mäellä. Edellisen
 kokoinen.
- Δ XIII. Samassa kylässä, Juhana Juhonsp. Björknäs'in
 maalla, Storsvede backa nimisellä mäellä. Koko:
 5×5 mtr., matala. Keskeä pengottu.
- Δ XIV. Samalla mäellä, edellisestä muutama syli kaakkois-
 puolella. Koko: $7,5 \times 7,5$ mtr., matala.
- Δ XV. Samalla mäellä, edellisen vieressä. Kooltaan kuin
 edellinen.
- Δ XVI. Samalla mäellä, edellisen vieressä, eteläpuolella.
 Koko: $3,7 \times 3,7$ mtr., matala.
- Δ XVII. Samalla mäellä, liki edellistä, sen itäpuolella. Koko:
 $5,5 \times 5,5$ mtr., matala.
- Δ XVIII. Samalla mäellä, liki edellistä, sen kaakkoispuolella.
 Koko: $2,5 \times 2,5$ mtr., matala. Näyttää koskenmäenmäen.
- Δ XIX. Samalla mäellä, liki edellistä, sen kaakkoispuolel-
 la. Koko: $3,7 \times 3,7$ mtr., matala.
- Δ XX. Samalla mäellä, N:sta XVII muutama syli lounaan-
 puolella. Koko $5,6 \times 5,6$ mtr., matala.
- Δ XXI. Samassa kylässä, Hördin maalla, Gräft-
 landsbacka nimisellä mäellä. Koko: $3,1 \times 3,1$ mtr.,
 matala. Keskeä pengottu.
- Δ XXII. Samassa kylässä, Bäckfolk'in N:ns maalla, Stör-
 mossbacka nimisellä mäellä. Koko: $6,2 \times 6,2$ mtr.,
 matala. Keskeä pengottu.
- Δ XXIII. Samalla mäellä, liki edellistä, sen pohjoispuo-
 lella. Koko: $3,7 \times 3,7$ mtr., matala. Keskeä pengottu.
- Δ XXIV. Samalla mäellä, liki edellistä, sen pohjoispuolella.
 Koko: 5×5 mtr., matala. Keskeä pengottu.
- Δ XXV. Samassa kylässä, Jaakko Jaakonsp. Hördin maalla,
 Jomossbacka nimisellä mäellä. Koko: 5×5 mtr., matala.

la, Keskeä pengottu.

Δ XXVI. Samalla mäellä, Pekko Juhanauf. Mäskelin maalla.
Koko: 5 x 5 mtr. Keskeä syvälti pengottu.

Δ XXVII. Samalla mäellä, Joakko Jaakuf. Bond'in maalla.
Koko: 4,4 x 4,4 mtr. Keskeä syvälti pengottu.

Δ XXVIII. Samassa kylässä, Juhana Simonuf. Mäskelin
maalla ^(Blusnäs). Koko: 3,7 x 3,7 mtr., matala. Keskeä pengottu.

Δ XXIX. Samassa kylässä, Juhana Juhanauf. Sparf'in
maalla, Koslubačka nimisellä mäellä. Pahasti
pengottu.

Δ XXX. Öfver-Esse'n kylässä, Södermösin län maalla,
Heimbacka nimisellä mäellä. Pengotessaan sanonnan
löydetyksi hirttä.

Helsingissä 7 p. Tammiukuuta 1902.

U. T. Sielins.